

L'ART DEL PAGÈS

SECCIO DOCTRINAL, AGRONOMICA Y BIBLIOGRAFICA.

La nova lley francesa sobre vins

Acaba de ser promulgada en Fransa una lley sobre 'l comers y venda de vins, de quals disposicions creyém útil donar una idea á nostres lectors, no sols per la importancia de la exportació de nostres vins al mercat francès, sino també perque no poch hi hauria que fer en nostre país pera reprimir las falsificacions y adulteracions.

La nova lley francesa té per objecte especial de sas disposicions, la venda de vins de pansa y dels anomenats de sucre. No prohibeix la fabricació y venda d' aquestos, sino que priva, en lo possible, que sian venuts com vins naturals.

La lley no regoneix com *vi*, sens altre qualificació ni denominació mes que 'l obtingut per la fermentació de rahím fresch, y solzament lo líquit així obtingut podrá esser posat en venda ab lo nom de *vi*.

Lo procedent de la pansa y l' obtingut de la fermentació produhida per l' adició de sucre á la brisa fresca, podrán ser venuts per estar reconegut que no son perjudicials á la salut, y que donat lo déficit que existeix en las cullitas, poden proporcionar una beguda sana, agradable y económica.

Lo consum d' aquestas duas classes de beguda ha prés no poch increment, y la nova lley no s' oposa de cap modo á que continui la fabricació y la venda. Pero entén que no se deu permetre que sian venuts com *vins*, perque hi ha en aixó engany manifest en la calitat de la cosa venuda. Y si 'l productor fa barrejias de vi natural y vi de pansa ó vi de sucre, la lley exigeix que sian aquestos últims los que donguin nom al líquit venut, que ha deixat de ser vi natural.

Los vins de pansa no podrán ser venuts sino ab aquest nom, y los procedents de la fermentació per adició de sucre á la brisa fresca, sols podrán ser venuts ab lo nom de *vins de sucre*.

Com penalitat per contravenció á las novas disposicions, la lley estableix una multa de vint y cinch á cinch cents franchs, ó presó de deu dias á tres mesos en cas de reincidencia.

Los barrils, botas ó altres atuells que tingan los vins no considerats per la lley com naturals, deurán tenir en grossos caràcters la designació de *vi de taula*, ó *vi de sucre*; y aquesta mateixa designació deurá haverhi en los llibres, facturas, cartas de port y coneixements d' embarch, y los documents que tinga d' expedir la Administració de contribucions indirectas pera la circulació deurán estar impresos en paper, qual color será diferent segons la naturalesa del líquit.

Ab aixó la lley se proposa evitar que 'ls venedors á la menuda pugan alegar, com ara ho fan, que ignoravan que 'l líquit que venen no fos vi natural, perque com tal l' havían comprat de bona fé als comerciants al engros.

La lley, com se veu, no prohibeix la venda de vins de sucre ó de vins de pansa sempre que sian venuts ab aquest nom y no ab lo de *vi*, reservat pera 'ls vins naturals, ó sia los produïts per la fermentació dels rahims frescos. Y la prohibició no se funda en que sian los altres nocius á la salut, sino en l' engany en la calitat de la cosa venuda.

¿Pot aixó interessar á nostres productors vinícolas? Creyém que sí, y de tots modos, com no faltan, sino que sobran en nostre país las adulteracions y las falsificacions, interessant es conèixer lo que fan en lo país vehí pera impedir en lo possible que sia enganyat lo consumidor.

Del *Boletín de la Cámara de Comercio* de Bilbao.

SECCIO D' AGRICULTURA PRACTICA.

Manera de tenir vinyas americanas.

(Continuació.)

Plantació de vinyas.

Avans de plantar una vinya, deu procurarse tenirla ben aparellada y neta de tota classe de malas herbas, ab una arrencada ben fonda 'l terreno que sia destinat pera tal objecte.

Errada: En la penúltima ratlla d' aquest article, comensat en lo número anterior, passá equivocadament *Setembre* per *Janer*, devent dir aixó últim.

Quan tot estarà preparat, se marcarà á una distancia de 8 á 10 pams quadrats, segons terreno, y allí ahont convingui plantar lo cep, se farà un clot de dos pams y mitj quadrats, y un y mitj de fondo, posánt lo cep dintre 'l clot; qual cep deu tenir un any de criadero, cubrint las arrels ab terra fina, y als costats, adob pera donarli forsa, omplint desseguida 'l clot de terra. Si fora possible regar dits ceps, seria mes segura la brotada. Se pot plantar los mesos de Desembre fins mitj Mars, conseguint treballarlas pera que sían sempre netas de herbas.

Empeltar vinyas.

Empeltar la vinya es la operació que requereix mes treball y cuydado, que si no brotan després los ceps, s' ha perdut un temps preciós, y quedant una vinya esguerrada, que ab molta dificultat será lo que hauria sigut si hagués brotat bé. Quan una vinya te un any de plantada ab ceps barbats, ó dos de tória, s' empelta.

La operació d' empeltar, se comensa treballant la vinya dos ó quatre dias avans, netejant bé 'l rengla dels ceps, pera que la terra no destorbi 'l treball d' empeltar, y al mateix temps, sia flonja pera fer la borda ó pilo de terra.

La regla general pera saber la época d' empeltar, es quan lo cep americá fà un brot tendre de cinch á deu centímetres de brotada; eixa es la hora pera comensar.

Després de haver pastat ó amassat lo vespre avans, argila, pera que quedi compacta y no s' agafi á las mans després; se proveheix d' un cistell que si es de llauna ó zinch, será mellor pera portar las eynas, que serán: rafiá remullat, ó altre lligám propi pera lligar empélts, procuránt sia pastós y que siga consumit als 20 ó 30 dias; unas estisoras de podar pera coronar lo cep; un ganivet pera fer las flecas ó empelts, que sia encorvat en la fulla y tot lo tall de una part com las aixas de carreter, y un altre d' especial pera fer la esquerdada de posar la fleca en lo patró ó cep americá; com y també flecas fetas pera avansar feyna. Preparat de tot, se comensa de la manera següent:

Netejar lo cep que s' ha d' empeltar, se corona ab las estisoras á uns cinch centímetres sobre la terra, y ab lo ganivet d' esquerdar, s' esquerda per al mitj de la corona, procuránt

que vingui per la part contraria del vent dominant en lo pays, pera que posat l' empelt, no pugui 'l vent ferlo caure ó somóurel, com podria ésser si li venia per 'l seguit de la esquerdada; aixó s' enten, quan lo cep es seguit en tota la seva soca, que si no es aixís, deu esquerdarse per la part mes seguida.

Esquerdat lo cep, se fá una vaga de bouher, ó un nús qualsevol ab lo rafiá ó altre lligám, que 's passa al fondo de lo esquerdat en lo patró, y s' estreny fort, pera privar que al posarse la fleca, s' esquerdi dit patró mes del que convé, posant en seguida la fleca y procuránt que l' ull de baix, vingui de costat sobre la corona y juntin bé las pelas de dita fleca y patró per la part del ull, que de l' altre costat no es tant necessari juntin ab tanta perfecció; apesar fora mellor siguessin iguals en groxitut. Enseguida ab lo rafiá que está lligat al fondo de la esquerdada, se lliga fort tot lo que forma lo empeltat de baix á dalt y que arriui sobre la corona, passánt la lligada y s' trenca tot lo demés. Lligat, se pren una poca de argila pastada y 's posa sobre la lligada, procurant quedi unida dita argila per todas parts, tant sobre la corona, com al voltant del empelt. Molts empeltadors no 's cuydan de posar dita argila, per ma part considero dona bons resultats, per la rahó de privar que l' ayre atmosféric y aygua penetrin dintre l' empeltat. Fetas todas eixas operacions ab un cávach, xapo ó altre eyna, se fá una borda ó piló de terra que sia fina y un poch gran al voltant del cep, procuránt cubreixi un centímetre sobre la corona de la tória empeltada, y 's deixa. Dona molts bons resultats y no surten tantas arrels després, lo posar sorra pura y fina al empelt avans de fer la borda, fentho de la següent manera: se tenen uns canons de llauna de 30 centímetres de llarch per 8 d' ample, ab una forma d' embut al sobre, 'ls que una volta posada la argila, 's posa dit canó procuránt que la fleca vingui al centro d' éll, y s' omplan de sorra ab un cabás; després se fá la borda al voltant de dit canó, y feta, se tira y trau en amunt, quedant la borda feta ab la sorra posada.

No dono explicacions del empelt inglés pera estar desacreditada la forma d' éll, lo que per causa de tantas junturas entre l' empelt y patró, es la causa de donar mals resultats.

Manera de fer los empelts.

Pera donar bons resultats la empeltada, necessita molt cuidat en fer la fleca ó inxa (*) ó sia l' empelt. L' empelt deu tenir tres ulls; ab la estisora de podar, se corona á quatre ó cinch centímetros sobre 'l ull de baix que deu servir pera fer la fleca, y 'l ull de dalt que sia arrimat á éll, pera que al brotar no se desarrolli en desmasia pera no treure la forsa al del mitj y de baix.

Es necessari tinguin tres ulls, per quan lo tenirne dos, pot resultar que si deixa de brotar un d' élls, pot quedar malament lo que resta. Coronada la tória per las dos parts, se fá la fleca tinguentla de la manera que 's té una pluma d' escriure quant se vol trempar y ab un ganivet de tall molt fi, que la fulla sia un poch corvada y 'l tall tot d' una part, se fá lo tascó ó fleca que quedi seguit de dalt á baix, comensant sota l' ull de baix fins al fondo de dita fleca; lo primer tall deu ferse procurant passar de l' altre part del cor de la tória, y 'l segon en sentit oposat, procurant que 'l tall no arriui á dit cor; es á dir, que 'l cor quedi de una part, pera que d' aquest modo al posarse dintre la esquerdá del patró, no se esberli dita fleca. Si al fer la fleca 's veu que la fusta té tacas negras ó moradas, com y també si es del tot, ó part d' ella blanca, deu tirarse, per ser dolenta la tória. La fleca deu tenir tres ó quatre centímetros de llarch, ó segons sia la graxitut de la tória y patró que s' ha de posar.

Pot avansarse molt treball fent la fleca á casa y posadas dretas ab aygua dintre una olleta ó pot de llauna, y á mida que s' empelta, se buscan los empelts que convenen segons la graxitut del patró.

De las tórias que 's guardan pera fer empelts, al tráurelas de la sorra, es bó posarlas en aygua dos ó tres dias avans pera que prenguin humor y destapin los conductos interiors de las mateixas, que d' aquest modo la sáva del patró pujará desseguida per élls. També es bó no aprofitar mes que dos empelts de cada tória per la part de baix, per quant es provat que com mes amunt s' aprofita dita tória, mes anys tarda en donar fruyt.

(Continuará)

(*) *Inxa* al Ampurdá vol dir *llengüeta de la tenora*, sens dubte per la forma que té l' empelt. (N. de la R.)

SECCIÓ DE VARIETATS.

BOTIQUÍ CASULA (*)

E

instruccions pera son ús y bon règimen.

(Continuació.)

Electroterapia — Reb lo nom de electroterapia, lo sistema de curació que té per base, la aplicació del fluit electric, provocat per corrents Faradicas ó de inducció.

Se ha aconsellat pera 'l tractament de son gran número de malalties, per mes que la pràctica vé á demostrar sa real influència sols en las enfermetats nerviosas y en la cirujía.

Aixís donchs, se aplica ab bon resultat en las neuralgias, parálisis, anestesias, etc., etc., y en quant á lo referent á la cirujía, en la estirpació de humors, cauterisacions, dilatacions, etc., sens perjudici de novas aplicacions, á mida que son estudi se desentrotlli.

Dosimetría. — La dosimetría, inventada per lo Dr. Bourgräve, es un nou método de curació, que consisteixen administrar los medicaments á dosis repetidas y en forma granular.

La base de aqueixa medicació es «medicació crónica en las malalties crónicas y aguda en las malalties agudas,» essent sempre duas las medicacions, una variant y la altre causant, ó sia sintomática y casual propiament dita.

Homeopatía. — La homeopatía es un sistema de curació que preten curar las malalties ab medicaments infinitament reduits y ab aquells que produheixen efectes fisiológichs á la malaltía que 's tracta.

Hauneman, fou qui va inventar aqueixa doctrina, fundant son principi en una base doble, aixó es, «que lo medicament es mes enérgich, quan mes petita es la dosis del mateix,» y que iguals efectes, produheixen efectes completament distints.

Medicament. — Reb lo nom de remey ó medicament, tot agent que introduit en l' organisme per las vias naturals ó aplicat á son exterior, está destinat directa ó indirectament á curar, paliar ó preservar una enfermetat.

Com ja hem indicat, los medicaments poden ser de us intern

ó extern, son los primers los que se introduheixen dins l'organisme.

Son los segons los que tenen aplicació en l' exterior, per exemple una untura.

Aquestas divisions son purament convencionales, puig que en realitat tots los medicaments son de us intern, lo que 's compondrá recordant que si 'ls de us extern produheixen algun resultat se deu sols á la absorció del medicament per la pell.

Una proba de lo dit nos presentan los malalts que necessitan el sulfat de quinina, no poden pendrel á causa de una irritació del tubo digestiu, etc., donchs, en aquestos los hi produheix semblants efectes una untura de una grassa mes lo medicament dit, lo que 'ns proba que 'l agent empleat en l' exterior, ha sigut absorvit, produhint los resultats que eran de esperar.

(Continuará.)

SECCIO DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Apéndices del amillarament.—Está ordenat per la superioritat que per tot lo mes que som se procedeixi á la formació dels apéndices d' amillarament y per consegüent los contribuyents que hajan traspasat sas fincas están en lo cas d' acudir á la Secretaría del Ajuntament, á fi de que consti 'l cambi en lo nou repartiment de la contribució territorial.

Arch-iris.—Cuan en l' arch-iris (arch de S. Martí) predomina 'l color vert anuncia temps fresch y mes pluja. Cuan lo color predominant es lo vermell, pot contarse ab temps calent y sech.

Aixís s' assegura.

Concurs de pulverisadors.—La Societat central d' agricultura del Hérault ha decidit celebrar un concurs d' aparells pulverisadors á gran treball, capassos de tractar molts rengles de ceps á la vegada. Dit acte 's verificará en la Escola d' agricultura de Montpellier lo dilluns 3 y dimars 4 de Mars de 1890. Compondrá duas classes d' aparells: los destinats á espargir líquits y los apropiats pera polvos. Cada classe estará dividida en duas seccions: la primera pera 'ls aparells portats á bast ó á coll del home y l' altre pera 'ls montats sobre rodas.

Las inscripciones deuen ferse avans del dia 1 de febrer y la presentació dels aparells avans del 25 del mateix mes de 1890.

Fira. Diu El Bergadan.

« Cadany se presenta mes concorreguda la que se celebra :l 11, donchs aumentan los negociants y las tranzaccions de modo que á continuar aixís, será dintre poch la mellor fira de Berga, no obstant sa nova creació.»

Nou president.—Per mort de D. Pelay de Camps, marqués d' igual nom, y en substitució d' aqueix, va ser nombrat en junta general extraordinaria celebrada 'l dissapte últim, per l' I. A. C. de S. Isidro, l' Excm. Sr. Marqués de Ciutadella, que ja havia ocupat dit càrrech anys passats.

Sellos de correu.—Lo plasso concedit pera utilizar los antichs sellos ó sigan los que portan lo bust d' Alfonso XII fineix lo di-lluns vinent, dia 23 del mes que som. Ho advertim als que 'n tingan, á fi de que pugan canviarlos en l' estanch sense perdrhi res.

Sulfat de coure.—Garantida la puresa 'l proporciona als seus sócis lo Centre agrícola del Panadés establert á Vilafranca, al preu de 75 céntims (3 rals) lo kilógram al engrós y á 78 á la menuda, pera destinarlo á combatre 'l mildiu dels ceps, segons nota que tenim á la vista.

VINS.

A causa de lo pujat que es lo cambi de paper en metálich, als mercats d' América, en especial als del Riu de la Plata, no s' hi poden fer remesas de vins, donchs son valor real y positiu quedaria reduhit solsament á la meytat en diner, lo nominal en paper.

Confirmant lo que previnguerem, los vins d' Alicante y Valencia han pujat de preu, disminuhint sa venda pera algunas localitats de Catalunya. que n' hi provehian.

No perque deixin de ferse grans demandas de vi pera Fransa es de suposar baixin los preus, donchs al contrari, es d' esperar que passat lo capdany y verificats los balansos, s' animará molt la sortida de nostres caldos de bona calitat.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, MOLAS, 31.—BARCELONA.